

HIAKb112a Evropa po roce 1945. Obecné dějiny 20. stol.

Cíl předmětu Cílem kurzu je vysvětlit význam nejdůležitějších událostí a trendů evropských soudobých dějin. Osnova: 1. Základní terminologie a interpretace evropských dějin 2. poloviny 20. století 2. Totalitarismus, soudobé dějiny 3. Následky druhé světové války 4. Zrod bipolarity 5. Německo po 2. světové válce 6. Studená válka 7. Vznik a vývoj východního bloku 8. Integrace západního bloku 9. Společenské, hospodářské a kulturní proměny východního bloku 10. Společenské, hospodářské a kulturní proměny západního bloku 11. Politické trendy východního bloku 12. Politické trendy západního bloku.

Úvod a organizační informace Výstupy z učení: Studující bude schopen porozumět významu hlavním událostem a trendům vývoje evropské společnosti 2. poloviny 20. století. Výukové metody: Přednáška, diskuze. Metody hodnocení: Závěrečný psaný test. Psaná recenze.

Téma 1 Interpretace studené války

Stručná charakteristika tématu: Studující se seznámí s hlavními interpretacemi studené války, které dominují současnému bádání od 50. let 20. století.

Ukázka textu ke studiu: Petr Drulák: Metafory studené války

Otázky/úkoly k textu: 1) Uveďte základní znaky tradicionalismu

2) Uveďte základní znaky revizionismu

3) Uveďte základní znaky postrevizionismu

4) Existují některé shodné body v proměně interpretací studené války s proměnami interpretací teorií totalitarismu?

Průběžné vyhodnocení odpovědí/úkolů, respektive ověřování naplňování dílčích cílů a výstupů z učení s poskytnutím zpětné vazby studentům: (komentář vyučujícího, diskuze)

Téma 2 Nástup komunistických režimů ve střední a východní Evropě

Stručná charakteristika tématu: Studující se seznámí s hlavními aspekty, které vedly k dominanci komunistických stran ve střední a východní Evropě a vzniku východního bloku

Ukázka textu ke studiu: Jerzy Tomaszewski: Cesty komunistických stran k moci ve střední Evropě

Otázky/úkoly k textu: 1. Souhlasíte s autorem, že vývoj ve střední Evropě souvisí s předchozími obdobími a charakterem dané oblasti v geopolitickém smyslu? Svůj názor vysvětlete.

2. Jaké faktory hrály roli v postavení komunistických stran ve střední Evropě po roce 1945?

3. Popište stručně (minimálně ve dvou odstavcích) hlavní nástroj právního vypořádání se s válečnými zločinci a kolaboranty v Československu (retribuce). Zde bude nutné dohledat další informace v jiných textech.

4. Sumarizujte důvody, proč se Západ více nezajímal o dění ve střední a východní Evropě, resp. proč do něj zásadněji nezasahoval.

Průběžné vyhodnocení odpovědí/úkolů, respektive ověřování naplňování dílčích cílů a výstupů z učení s poskytnutím zpětné vazby studentům: (komentář vyučujícího, diskuse)

Forma celkového vyhodnocení plnění úkolů: Komentář vyučujícího, diskuse.

Povinné informační zdroje a materiály ke studiu

LUŇÁK, Petr. *Západ : Spojené státy a západní Evropa ve studené válce*. 1. vyd. Praha: Libri, 1997, 460 s. ISBN 808598329X.

VINEN, Richard. *Evropa dvacátého století*. Translated by Monika Vosková - Vladimír Novák. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2007, 556 s. ISBN 9788070217351.

WEGS, J. Robert a Robert LADRECH. *Evropa po roce 1945*. Translated by Radka Edererová. Vydání první. Praha: Vyšehrad, 2002, 371 stran. ISBN 8070215070.

VYKOUKAL, Jiří, Bohuslav LITERA a Miroslav TEJCHMAN. *Východ : vznik, vývoj a rozpad sovětského bloku 1944-1989*. 1. vyd. Praha: Libri, 2000, 860 s. ISBN 8085983826.